

АНАЛІЗ ЗАКОНОПРОЄКТУ

«Про внесення змін до Закону України "Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства" щодо скасування візових вимог для іноземців та осіб без громадянства, які є гуманітарними працівниками та волонтерами, на період дії воєнного стану»

№ [13071](#) від 11.03.2025

ІНІЦІАТОРИ ЗАКОНОПРОЄКТУ

Народні депутати України Зуб В.О. та інші.

Остаточна редакція підготовлена народними депутатами України - членами Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин.

ЗАГАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ

Законопроект розроблений з метою нормативного врегулювання особливостей в'їзду та перебування в Україні іноземців та осіб без громадянства, які здійснюють гуманітарну та волонтерську діяльність в умовах воєнного стану.

За даними органів виконавчої влади, після 24 лютого 2022 року в Україну прибули тисячі іноземних громадян для участі у гуманітарному реагуванні, діяльності міжнародних організацій, реалізації волонтерських програм, підтримки цивільного населення та відбудови інфраструктури. Чинна редакція Закону України «Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства» №[3773-VI](#) від 22.09.2011 передбачає загальну вимогу наявності довгострокової візи для оформлення посвідки на тимчасове проживання (частина перша статті 5²). Зазначена вимога у воєнний період створювала додаткові адміністративні бар'єри для гуманітарного сектору.

СУТЬ ЗАПРОПОНОВАНИХ ЗМІН

Законопроектом пропонується:

Викласти назву розділу IV Закону №[3773-VI](#) у редакції: «Прикінцеві та перехідні положення» та доповнити розділ IV пунктом 1¹, яким встановлюється, що на період дії воєнного стану та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування вимога щодо наявності візи (передбачена абзацом першим частини першої статті 5² Закону) не поширюється на визначені категорії осіб.

До таких категорій віднесено:

1. Працівники верифікованих гуманітарних організацій - іноземці та особи без громадянства (крім громадян держав, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України з урахуванням інтересів національної безпеки, а також осіб без громадянства, які постійно проживають у таких державах), які прибули для роботи у філіях та представництвах

юридичних осіб, що набули статусу верифікованих гуманітарних організацій відповідно до Закону України «Про гуманітарну допомогу».

2. Учасники міжнародних та регіональних волонтерських програм - іноземці та особи без громадянства (з аналогічними безпековими обмеженнями), які прибули для участі в міжнародних або регіональних волонтерських програмах чи діяльності організацій/установ, що залучають волонтерів відповідно до Закону України «Про волонтерську діяльність», за умови, що інформація про такі організації розміщена на офіційному веб-сайті центрального органу виконавчої влади, який реалізує державну політику у сфері волонтерської діяльності.

Встановлено, що Закон набирає чинності через три місяці з дня опублікування (крім окремих положень), а Кабінет Міністрів України зобов'язаний у тримісячний строк привести нормативно-правові акти у відповідність

Реалізація законопроекту, за інформацією розробників, не потребує додаткових витрат з державного бюджету, відповідно не створює фінансових зобов'язань для держави та бюджетних обмежень щодо імплементації запропонованих положень.

ПОЗИТИВНІ АСПЕКТИ

1. Системність регулювання. Інтеграція норми до розділу «Прикінцеві та перехідні положення» забезпечує тимчасовий характер новели та запобігає порушенню системності основного тексту Закону.

2. Верифікаційний механізм. У другому читанні істотно посилено запобіжники як обмеження щодо громадян держав, перелік яких визначає КМУ з урахуванням національної безпеки; вимога верифікації гуманітарної організації; прив'язка до офіційного переліку організацій у сфері волонтерської діяльності, що зменшує ризик зловживань.

3. Інституційне посилення ОГС. Законопроект створює стабільні правові умови для залучення міжнародного персоналу.

4. Зменшення адміністративних бар'єрів. Скорочується потреба у візових процедурах для іноземних працівників гуманітарних організацій.

5. Підвищення конкурентоспроможності українських ОГС у донорських програмах. Наявність спрощеного режиму сприятиме реалізації довгострокових міжнародних програм.

НЕГАТИВНІ АСПЕКТИ, РИЗИКИ

Разом із тим, для організацій громадянського суспільства існують ризики як відсутність прямого врегулювання питання дозволів на працевлаштування; потенційні труднощі з підтвердженням статусу волонтерської/гуманітарної організації; складність міжвідомчої координації (ДМС, МВС, ДПСУ, Мінсоцполітики).

ВИСНОВОК

Законопроект № 13071 у редакції до другого читання є більш збалансованим порівняно з редакцією першого читання.

Врахування пропозицій щодо прив'язки до статусу верифікованих гуманітарних організацій свідчить про посилення правової визначеності та зменшення безпекових ризиків

Для організацій громадянського суспільства законопроект створює позитивні передумови для стабільної міжнародної гуманітарної співпраці в умовах воєнного стану, водночас зберігаючи механізми державного контролю.